

Sygn. akt V Ca 599/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - **SO Waldemar Beczek (spr.)**

Sędziowie **SO Maria Dudziuk**

SR del. Anna Strączyńska

Protokolant **Protokolant sądowy stażysta Justyna Krzysiak**

po rozpoznaniu w dniu **14 czerwca 2013 r.** w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. U.

przeciwko miastu (...)

o ustalenie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie

z dnia 12 grudnia 2011 r., sygn. akt I C 1582/11

1. oddała apelację;

2. zasądza od M. U. na rzecz miasta (...) kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 599/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 września 2011 r. M. U. wniosła przeciwko Miastu (...) powództwo o ustalenie, że wstąpiła w stosunek najmu lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. w miejsce zmarłej w dniu 19 listopada 1967 r. matki - E. M. oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Uzasadniając swoje żądanie powódka wskazała, że jej matka uzyskała przydział lokalu mieszkalnego, w którym mieszkała wraz z dziećmi - córką M. M. i synem A. M.. W dniu 19 listopada 1967 roku E. M. zmarła i do chwili śmierci powódka mieszkała z matką w przedmiotowym lokalu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc, że z pozwu nie wynika interes prawny oraz, że do powódki nie skierowano żadnego żądania eksmisyjnego. Jednocześnie pozwany oświadczył, że nie kwestionuje, że powódka wstąpiła w stosunek najmu lokalu nr (...) przy ul. (...) po śmierci swojej matki tj. z dniem 19 listopada 1967 r., wskazał przy tym, że kwestionuje, że powódka jest obecnie najemczynią przedmiotowego lokalu, gdyż najem w stosunku do niej wygasł przez niewykonywanie.

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2011 roku wydanym w sprawie I C 1582/11 Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie oddalił powództwo w całości i orzekł o kosztach procesu.

Podstawą tego orzeczenia były następujące ustalenia i rozważania:

Właścicielem lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. jest miasto (...).

Najemcą przedmiotowego lokalu mieszkalnego była E. M..

Razem z E. M. w lokalu zamieszkiwali syn A. M. i córka M. M., aż do jej śmierci w dniu 19 listopada 1967 r.

Na dzień 10 grudnia 1985 r. M. M. figurowała w dokumentach Przedsiębiorstwa (...) jako najemca lokalu nr (...) przy ul. (...).

M. U. w celu wykupu lokalu starała się o uregulowanie stanu prawnego do lokalu. W Z. na ul. (...) uzyskała informację, że nie ma tytułu prawnego do zajmowanego lokalu. Następnie w Wydziale (...)Dzielnicy(...) w dziale (...)potwierdzono powyższą informację, ponadto gdy M. U. chciała złożyć wniosek o wstąpienie w stosunek najmu lokalu, w którym mieszka od wielu lat, pracownica odmówiła przyjęcia podania, pouczając powódkę z powołaniem się na przepisy prawa, że kwestię stosunku prawnego ma rozstrzygnąć na drodze sądowej.

W ocenie Sądu I instancji powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, podnosząc, iż zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Sąd I instancji podkreślił, że w świetle powyższego ma obowiązek badania z urzędu, czy istnieje interes prawny powoda, ponieważ interes prawny jest materialnoprawną przesłanką powództwa o ustalenie. Interes prawny decyduje o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, że wymieniony w powództwie stosunek prawny lub prawo istnieje.

Sąd I Instancji stwierdził, iż powódka domagała się ustalenia, że wstąpiła w stosunek najmu lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. w miejsce zmarłej w dniu 19 listopada 1967 r. matki - E. M. na podstawie art. 691 k.c. w ówczesnie obowiązującym brzmieniu. Pozwany zaś oświadczył, że nie kwestionuje i nie kwestionował, że powódka wstąpiła w stosunek najmu lokalu nr (...) przy ul. (...) po śmierci swojej matki tj. z dniem 19 listopada 1967 r., wskazał przy tym, że kwestionuje, że powódka jest obecnie najemczynią przedmiotowego lokalu.

Sąd Rejonowy mając na uwadze powyższe ustalił, iż nie istniała niepewność dotycząca kwestii wstąpienia powódki w stosunek najmu lokalu nr (...) przy ul. (...) po śmierci jej matki tj. z dniem 19 listopada 1967 r. W ocenie Sądu Rejonowego sfera prawna powódki w tym aspekcie nie została ani naruszona, ani zagrożona przez pozwanego.

Zdaniem Sądu Rejonowego postępowanie cywilne dotyczące niespornego nawiązania stosunku prawnego pomiędzy podmiotami jest wykluczone z uwagi na brak interesu prawnego w ustaleniu, co do którego nie ma sporu. Skoro istnienie interesu prawnego stanowi przesłankę merytoryczną, dotyczącą przedmiotu postępowania, jego brak w niniejszej sprawie musiał powodować oddalenie powództwa. O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. i art. 103 § 1 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosła pozwana. Orzeczenie to zaskarżyła w części co do pkt I i zarzucając mu:

1. błędną ocenę okoliczności faktycznych polegającą na przyjęciu, że w toku procesu nastąpiło ujawnienie braku interesu prawnego powódki, co skutkowało oddaleniem powództwa, chociaż :

- w dołączonych aktach lokalu nie ma nawet wzmianki o uprawnieniach powódki do lokalu,

- w dokumencie nazwanym „zawiadomienie” , wyraźnie zaznaczono: „zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego”, wyznaczone jest odszkodowanie (bez tytułu prawnego),

- w Wydziale (...), Z. przy ul. (...), powódka traktowana była i jest jak osoba nie posiadająca tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego objętego pozwem, a złożona na sprawie przez pełnomocnika pozwanego informacja, nie jest zaświadczeniem potwierdzającym, uprawnienie powódki do najmu mieszkania po zmarłej.

Mając na uwadze powyższe wniosła o zmianę skarżonego wyroku w pkt I poprzez orzeczenie, że M. U. wstąpiła w stosunek najmu lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. w miejsce zmarłej w dniu 19 listopada 1967 r. matki - E. M. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za II Instancję.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd II instancji przyjął za własne poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne stwierdzając, że znajdują umocowanie w prawidłowo ocenionym materiale dowodowym, jak również podzielił w całej rozciągłości wnioski sądu meriti, jako wywiedzione z tych ustaleń w sposób logiczny, przy prawidłowym uwzględnieniu porządku prawnego.

Sąd Rejonowy zasadnie uznał, że wobec niekwestionowanego przez pozwanego powództwa zmierzającego do ustalenia wstąpienia przez powódkę w stosunek najmu lokalu nr (...) przy ul. (...) w W. w dacie śmierci matki tj. 19 listopada 1967 r. nie ma ona interesu prawnego do wystąpienia z takim żądaniem a tym samym nie wykazała podstawowej przesłanki materialno - prawnej wynikającej z treści art. 189 k.p.c.

Podkreślić należy w tym miejscu, że z wyjaśnień powódki wynika, iż dąży ona do uregulowania sytuacji prawnej w przedmiocie lokalu, jednakże jej roszczenie nie było skierowane na ustalenie prawa najmu na chwilę obecną a tym samym taki zakres jej oczekiwań nie był przedmiotem badania Sądu I Instancji.

Na marginesie należy dodać, iż roszczenie o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu jakie wniosła powódka nie jest roszczeniem o ustalenie istnienia stosunku najmu, bowiem są to dwa różne roszczenia oparte na odmiennych podstawach prawa.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. W przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalono na podstawie § 6 pkt 2 w zw. z § 12 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.